בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ

דַּרְכֵי אִישׁ

גִּלָּיוֹן שְׁבוּעִי מִמִּשְׁנָתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל כ״ק מו״ר
הָרַהַ״צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער** שְׁלִיטַ״א
יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב, יַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב – עִיר הַשִּׂמְחָה

גִּלָּיוֹן רס״ט | חַג הַסֻּכּוֹת תשפ״ז

סֻכָּה

עִם הַמַּגָּפִים...

* * *

מו״ר שְׁלִיטַ״א אָמַר, אֲשֶׁר מִצְוַת סֻכָּה הִיא מִצְוָה מְיֻחֶדֶת בְּמִינָהּ, וְהַמְיֻחָדוּת שֶׁבָּהּ שֶׁהִיא מִצְוָה שֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהִכָּנֵס אֵלֶיהָ עִם כָּל גּוּפוֹ מַמָּשׁ, הַיְנוּ שֶׁאָדָם לוֹקֵחַ אֶת כָּל הַגּוּף שֶׁלּוֹ וְנִכְנָס לְתוֹךְ הַסֻּכָּה, וְעָלָיו לֵידַע שֶׁהוּא נִכְנָס אָז לְתוֹךְ הַקְּדוּשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּעַצְמוֹ, לְתוֹךְ הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה! אָמְנָם הַסֻּכָּה נִרְאֵית כְּבַיִת גַּשְׁמִי – דְּפָנוֹת וּסְכָךְ, וְזֶה נִרְאֶה כְּמוֹ סוּג שֶׁל צָרִיף וְכוּ׳, אֲבָל הַצָּרִיף הַזֶּה אֵלּוּ עֲנְנֵי הַכָּבוֹד! וְזוֹהִי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה!

וְהוֹסִיף וְאָמַר, שֶׁצַּדִּיקִים אָמְרוּ שֶׁנִּכְנָסִים לְתוֹךְ הַסֻּכָּה אַף ׳עִם הַמַּגָּפַיִם׳... הַיְנוּ עִם כָּל הַגַּשְׁמִיּוּת וְכוּ׳ נִכְנָסִים לְתוֹךְ הַקְּדֻשָּׁה, לְתוֹךְ הַסֻּכָּה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁנִּקְרֵאת ׳צִלָּא דִּמְהֵימְנוּתָא׳ [צֵל הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה], וְלֹא מְשַׁנֶּה מִי הוּא הָאָדָם, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סֻכָּה כז:): **כָּל יִשְׂרָאֵל רְאוּיִם לֵישֵׁב בְּסֻכָּה אַחַת**, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא כג, מב): **״כָּל הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַּסֻּכֹּת״**; וְיֵשׁ לְהָבִין, מַה פִּרוּשׁ הַלָּשׁוֹן ״הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל״? ״אֶזְרָח״ הוּא מִלְּשׁוֹן זְרִיחַת אוֹר, הַיְנוּ שֶׁיָּכוֹל לִהְיוֹת אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁאָמְנָם עַכְשָׁו הוּא חָבוּי, וַעֲדַיִן לֹא מֵאִיר וְזוֹרֵחַ לוֹ הָאוֹר הַקָּדוֹשׁ שֶׁל הַסֻּכָּה, אֲבָל לְכָל הַפָּחוֹת יֵשׁ לוֹ רָצוֹן, הוּא רוֹצֶה לִזְרֹחַ, הוּא רוֹצֶה שֶׁתָּאִיר בּוֹ הַשְּׁכִינָה, וְזוֹ הַלָּשׁוֹן ״אֶזְרָח״ – הַיְנוּ שֶׁהוּא יוֹדֵעַ ׳עוֹד אֶזְרָח לֶעָתִיד, יֵשׁ לִי רָצוֹן לְכָךְ!׳, וְעַל כֵּן גַּם הוּא נִכְנָס לְתוֹךְ הַסֻּכָּה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי עַל־יְדֵי רָצוֹן חָזָק בְּוַדַּאי יַגִּיעַ לְכָל מַה שֶּׁיִּרְצֶה, אַשְׁרֵי לוֹ!

וְעַל־כֵּן, אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְבַלּוֹת אֶת הַזְּמַן הַקָּדוֹשׁ שֶׁל חַג הַסֻּכּוֹת בְּתוֹךְ הַסֻּכָּה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁשָּׁם הוּא מְסֻבָּב עִם שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה ׳לְטַיֵּל׳ בְּתוֹךְ הַסֻּכָּה, וְכַמּוּבָא בַּהֲלָכָה (שֻׁלְחָן עָרוּךְ, אֹרַח חַיִּים, סִימָן תרלט, סְעִיף א): **׳כֵּיצַד מִצְוַת יְשִׁיבַת סֻכָּה, שֶׁיְּהֵא אוֹכֵל וְשׁוֹתֶה וְיָשֵׁן וּמְטַיֵּל וְדָר בַּסֻּכָּה כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים׳** וְכוּ׳; וְהִנֵּה, הֵיאַךְ יְכוֹלִים לְקַיֵּם בִּפְשִׁיטוּת הָעִנְיָן שֶׁל ׳לְטַיֵּל׳ בַּסֻּכָּה? וְכִי הַסֻּכָּה כָּל כָּךְ גְּדוֹלָה שֶׁאֶפְשָׁר ׳לְטַיֵּל׳ בָּהּ?! אַךְ בֶּאֱמֶת, ׳טִיּוּל׳ הַיְנוּ בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה – שֶׁלּוֹמֵד בַּסֻּכָּה שִׁעוּרִים כְּסִדְרָן עַל פִּי סֵדֶר־דֶּרֶךְ־הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְכֵן ׳טִיּוּל׳ בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת – שֶׁהוֹלֵךְ אָנָה וְאָנָה בַּסֻּכָּה וּמִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ; אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְטִיּוּל קָדוֹשׁ בְּסֻכָּתוֹ, וְאַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְחַג סֻכּוֹת כֹּה מֵאִיר!

***

ד׳ מִינִים

מֻכְרָח לְהִתְחַבֵּר עִם הַצַּדִּיק

* * *

פַּעַם זָכִינוּ לִשְׂיחָה נִפְלָאָה מִפִּי מו״ר שְׁלִיטַ״א בְּעִנְיְנֵי נְטִילַת ד׳ מִינִים בְּחַג הַסֻּכּוֹת, וְאָמַר דְּהִנֵּה מִתּוֹךְ הַד׳ מִינִים, הַלּוּלָב הוּא הַגָּבוֹהַּ מִכֻּלָּם, וְאֵלּוּ מְחַבְּרִים אֶת כָּל שְׁאָר הַמִּינִים, וְהַלִּמּוּד בְּזֶה הוּא שֶׁהִנֵּה הַלּוּלָב מְרַמֵּז עַל הַצַּדִּיק (זֹהַר הַקָּדוֹשׁ פִּנְחָס – רַעְיָא מְהֵימְנָא רנה:), וְאָדָם צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁתָּמִיד הוּא מֻכְרָח לְהִתְחַבֵּר אֶל הַצַּדִּיק וְלֶאֱגֹד עַצְמוֹ עִמּוֹ, הֵן אִם הוּא זָכֶה לְאֵיזֶה טַעַם וְרֵיחַ כֻּלְשֶׁהֵם – שֶׁזֶּה עִנְיָן הָאֶתְרוֹג, וְכֵן אִם יֵשׁ לוֹ רַק רֵיחַ – שֶׁזֶּה עִנְיָן הַהֲדַס, וְאַף אִם אֵין בּוֹ לֹא טַעַם וְלֹא רֵיחַ, וְהוּא מַרְגִּישׁ כִּכְלִי רֵיק לְגַמְרֵי – שֶׁזֶּה עִנְיָן הָעֲרָבָה, אַף עַל פִּי כֵן תָּמִיד יְחַבֵּר וְיֶאֱגֹד עַצְמוֹ הֵיטֵב בְּהַצַּדִּיק, וְאָז יְהֵא נָכוֹן לִבּוֹ בָּטוּחַ שֶׁיִּזְכֶּה לְטַעַם וְרֵיחַ אֲמִתִּיִּים, וּבְוַדַּאי יֵשׁ לוֹ תִּקְוָה לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל, מֵחֲמַת שֶׁמְּקַשֵּׁר וּמְחַבֵּר עַצְמוֹ עִם זֶה הַצַּדִּיק, תִּקְוַת כָּל יִשְׂרָאֵל.

וְעַל־כֵּן נָסַח הַבְּרָכָה הוּא ׳עַל נְטִילַת לוּלָב׳ דַּיְקָא, וְלֹא מַזְכִּירִים שְׁאָר הַמִּינִים, לְהוֹרוֹת דְּהָעִקָּר הוּא הַלּוּלָב, שֶׁזֶּה הַצַּדִּיק כַּנַ״ל, וְאֵלּוּ כֻּלָּם מִתְחַבְּרִים וְעוֹמְדִים כֻּלָּם מִתְאַגְּדִים.

וְהִנֵּה הַד׳ מִינִים מְרַמְּזִים לַאֲבָרִים שֶׁל הָאָדָם, הֲדַסִּים - כְּנֶגֶד הָעֵינַיִם, עֲרָבוֹת - כְּנֶגֶד הַשְּׂפָתַיִם, לוּלָב - כְּנֶגֶד הַשִּׁדְרָה, אֶתְרוֹג - כְּנֶגֶד הַלֵּב, וְהִנֵּה עַל הָאֶתְרוֹג נֶאֱמַר שֶׁכְּשֶׁרוּתוֹ תְּלוּיָה בְּזֶה ׳שֶׁיִּהְיֶה נָקִי מִחוֹטְמוֹ וְמַעְלָה׳, וְהַלְמּוּד מֵעִנְיַן ׳חוֹטְמוֹ׳ הוּא שֶׁצָּרִיךְ לִשְׁמֹר לֹא לָבוֹא לִידֵי כַּעַס, חַס וְשָׁלוֹם, אֶלָּא שֶׁתְּהֶא רוּחוֹ רְגוּעָה וְדִבּוּרוֹ טוֹב. אִם קוֹרֶה פִּתְאוֹם שֶׁיֵּשׁ אֵיזֶה מֻתָּח בְּתוֹךְ הַבַּיִת וְכוּ׳, הָאִשָּׁה עֲבְרָה מַשֶּׁהוּ וְכוּ׳, אוֹ שֶׁמְּצַד הַיְלָדִים נֶעֱשְׂתָה מַהְפֵּכָה בַּבַּיִת וְכוּ׳, מָה עוֹשִׂים? מַרְגִּיעִים אֶת הָרוּחוֹת, שׁוֹמְרִים עַל שְׁלוֹם הַבַּיִת, וְגַם אִם נִשְׁבָּר מַשֶּׁהוּ וְכוּ׳, לֹא עוֹשִׂים מִזֶּה ׳פִּיצוּץ׳, מַחֲלֹקֶת וּמְרִיבָה, חַס וְשָׁלוֹם, אֶלָּא אַדְרַבָּה! מַרְבִּים בְּשָׁלוֹם וְאַהֲבָה בַּבַּיִת, וְזֶה נִקְרָא שֶׁהָאֶתְרוֹג נָקִי ׳מִחוֹטְמוֹ וָמַעְלָה׳ - הַיְנוּ שְׁמִירָה מִכַּעַס וּקְפֵדוּת, וְעַל יְדֵי זֶה אָדָם זוֹכֶה לְלֵב טָהוֹר וְנָקִי, שֶׁלָּכֵן הָאֶתְרוֹג הוּא כְּנֶגֶד הַלֵּב כַּנַ״ל, כִּי עַל יְדֵי שְׁמִירַת נְקִיּוּתוֹ מִחוֹטְמוֹ וָמַעְלָה - זוֹ שְׁלֵמוּת הָאֶתְרוֹג, דְּהַיְנוּ שֶׁאִם נִשְׁמָר מִכַּעַס - זוֹכֶה לְלֵב טָהוֹר בֶּאֱמֶת, שֶׁעַל זֶה מְבַקֵּשׁ דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים נא, יב): ״לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ נָכוֹן חַדֵּשׁ בְּקִרְבִּי״ - שֶׁמְּבַקֵּשִׁים עַל לֵב טָהוֹר, וְאֵיךְ זוֹכִים לָזֶה? עַל יְדֵי ׳מִחוֹטְמוֹ וָמַעְלָה׳ - שֶׁיִּהְיֶה נָקִי מִכַּעַס וּקְפֵדוּת.

סִיּוּם מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א: אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְקַח הַלְּמוּדִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁל ד׳ הַמִּינִים, וּלְקַיְּמָם לְמַעֲשֶׂה, וּבְוַדַּאי יִזְכֶּה לְהֶאָרַת נְטִילַת ד׳ הַמִּינִים נִפְלָאָה!

***

׳אֵינוֹ מְקַבֵּל טֻמְאָה׳

שְׁנֵי תְּנָאִים!

* * *

פַּעַם בְּחַג הַסֻּכּוֹת, דִּבֵּר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א שִׂיחַת הִתְחַזְּקוּת מְתוּקָה מִדְּבַשׁ, עַל־פִּי כְּלָלֵי הֶכְשֵׁר בִּסְכָּךְ שֶׁל סֻכָּה הַמְבֹאָרִים בְּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סֻכָּה יא.) שֶׁיִּהְיוּ ב׳ תְּנָאִים: א. אֵינוֹ מְקַבֵּל טֻמְאָה. ב. גְּדוּלוֹ מִן הָאָרֶץ. בְּפַשְׁטוּת, ״אֵינוֹ מְקַבֵּל טֻמְאָה״ הַיְנוּ שֶׁלֹּא יְהֵא דָּבָר שֶׁהוּא מָכְשָׁר לְקַבֵּל טֻמְאָה, כְּגוֹן כְּלֵי בַּרְזֶל וְכַדּוֹמֶה, אֶלָּא דְּבָרִים שֶׁאֵינָם מְקַבְּלִים טֻמְאָה, וְ״גְּדוּלוֹ מִן הָאָרֶץ״ הַיְנוּ שֶׁיִּהְיֶה דָּבָר שֶׁגָּדֵל מִן הָאָרֶץ, וְלֹא כֵּלִים וַחֲפָצִים שֶׁאֵינָם גְּדֵלִים מִן הָאָרֶץ.

וְאָמַר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א, שֶׁפֹּה מְנַחַת הִתְחַזְּקוּת נְפִלָאָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, וְאָדָם צָרִיךְ לְאַמֵּץ לְעַצְמוֹ אֶת הַלְּמוּד הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה וְלִזְכֹּר אוֹתוֹ הֵיטֵב מֶשֶׁךְ כָּל יְמֵי חַיָּיו: גַּם אִם הַיֵּצֶר הָרָע בָּא וּמֵסִית אוֹתִי לִדְבָרִים בִּלְתִּי רְצוּיִים, וְגַם מַצְלִיחַ לִפְעָמִים אַף לְהַפִּילֵנִי בְּטֻמְאָתוֹ, אֲנִי ״לֹא מְקַבֵּל טֻמְאָה״! אֵינֶנִּי מְקַבֵּל אֶת הַטֻּמְאָה שֶׁלּוֹ! מִיָּד קוֹפֵץ לַמִּקְוֶה, מְטַהֵר אֶת עַצְמִי, מִתְמַלֵּא בְּעוֹד וְעוֹד תּוֹרָה, תְּפִלָּה וְשִׂמְחָה, וְאֵינֶנִּי מְקַבֵּל אֶת הַטֻּמְאָה שֶׁלּוֹ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן! אֲנִי צוֹעֵק מִתּוֹךְ הַשָּׁאוֹל תַּחְתִּית: **״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי לֹא חָפֵץ בְּכָךְ! הַצִּילֵנִי מִטֻּמְאַת הַסָּמ״ךְ מֵ״ם! אֲנִי רוֹצֶה לִהְיוֹת קָדוֹשׁ וְטָהוֹר! לִהְיוֹת דָּבוּק בְּךָ בֶּאֱמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם!״...**

זֶה הַסּוֹד שֶׁל ׳אֵינוֹ מְקַבֵּל טֻמְאָה׳, אָדָם זוֹכֶה לֹא ׳לְקַבֵּל׳ אֶת הַטֻּמְאָה שֶׁל הַיֵּצֶר הָרָע, וְאֵין הַפֵּרוּשׁ שֶׁהוּא לֹא נִטְמָא כְּלָל, אֶלָּא יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁאָכֵן הוּא נִטְמָא, אֲבָל הוּא ״לֹא מְקַבֵּל אֶת זֶה״! מְטַהֵר אֶת עַצְמוֹ, עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה, וּמִמְּשִׁיךְ הָלְאָה בַּעֲבוֹדַת קָדְשׁוֹ...

אֲבָל בִּשְׁבִיל לִזְכּוֹת לָזֶה, מַכְרָחִים אֶת הַתְּנַאי הַשֵּׁנִי: שֶׁיִּהְיֶה גְּדוּלוֹ מִן הָאָרֶץ - ׳גְּדוּלוֹ מִן הָאָרֶץ׳ הוּא עִנְיָן שֶׁל שִׁפְלוּת וּבִטּוּל, כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ מִכֹּל וָכֹל, וְסוֹמֵךְ עַצְמוֹ רַק עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, מִמֵּילָא זוֹכֶה בִּשְׁלֵמוּת שֶׁ״אֵינוֹ מְקַבֵּל טֻמְאָה״, וּכְשִׂיחָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל מוֹהֲרַ״שׁ הַקָּדוֹשׁ לְעִנְיַן הַנְּפִילוֹת שֶׁאָדָם מַרְגִּישׁ בְּעַצְמוֹ, שֶׁכָּל זֶה שַׁיָּךְ אֵצֶל מִי שֶׁמְּלֵא בְּגַאוּת וְיֵשׁוּת, מִמֵּילָא יֵשׁ לוֹ מֵהֵיכָן לִפֹּל - מִמַּעְלָה לְמַטָּה, אֲבָל אֶחָד שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת בָּטֵל וּמְבֻטָּל לְגַמְרֵי, מֵהֵיכָן יִפֹּל? כְּלוֹמַר, עִנְיַן שֶׁל ׳נְפִילָה׳ הוּא כְּשֶׁאָדָם נִמְצָא בְּגֹבַהּ מְסֻיָּם, וּמִמֶּנּוּ נוֹפֵל, אֲבָל אִם מְבֻטָּל עַצְמוֹ לְגַמְרֵי וְהוּא כֶּעָפָר וָאֵפֶר, מִמֵּילָא לֹא שַׁיָּךְ אֶצְלוֹ עִנְיַן שֶׁל נְפִילָה כְּלָל וּכְלָל, וְדוֹ״ק הֵיטֵב.

וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְב׳ הַתְּנָאִים הַלָּלוּ, הוּא זוֹכֶה לִדְבֵקוּת אֲמִתִּית בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי הֲלֹא אֵלּוּ הֵם הַתְּנָאִים שֶׁל הֶכְשֵׁר סְכָךְ לַסֻּכָּה, וְסֻכָּה זוֹ דְּבֵקוּת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי ׳סוּכָּה׳ עוֹלֶה כְּמִנְיַן צ״א שֶׁהוּא יְחוּד עֶלְיוֹן וְגָבוֹהַּ מְאֹד - הַוָּי״ה וַאדנו״ת, לִזְכּוֹת לְהַרְגִּישׁ הֶאָרַת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ גַּם בְּתוֹךְ הָעוֹלָם הַזֶּה הַגַּשְׁמִי וְהַחֻמְרִי, שֶׁהוּא עִנְיַן ב׳ שְׁמוֹת קֹדֶשׁ אֵלּוּ, כַּיָּדוּעַ; אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְהַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ הֵיטֵב לְמוּדֵי הַצַּדִּיקִים, וְאָז טוֹב לוֹ לְנֶצַח נְצָחִים!